

Българска Божия църква, евангелисти и т.н. За разлика от българските турци и българите мюсюлмани “турските цигани” в много по-малка степен са възстановили мюсюлманските си имена. Само 18% от респондентите ни се представиха с мюсюлманско име като по-голямата част от тях имат преферирано турско самосъзнание.

Много по-малка от двете посочени групи е групата на “влашките цигани” - само 5,1% от респондентите ни. Самоопределяха се като “власи”, “влахоря” (или “лахови”), копанари, урсари и вретенари. Значителна част от живеещите в селата (особено във Врачанско, Ломско, Шуменско и т.н.) са добре интегрирани сред местното население, имат хубави къщи с идеално обработени градини и сравнително по-високо образование. За разлика от тях “влашките цигани” в Софийските махали, в големите градове и в някои села в Ловешко са най-бедните, най-нискообразованите, с най-висок дял маргинализирани членове. Сравнително по-бедни са и урсарите.

Значителна част от влашките цигани са водили полуномадски начин на живот дори през ХХ в. В момента урсарите продължават тази традиция, обикаляйки с мечките си големите градове и курортните селища от късна пролет до есента. Обикновено “влашките цигани” се представят като християни. Изключение правят част от “лаховите” - те са приели исляма.

Най-малобройна е групата на кардарашите и ловарите - едва 1,6% от респондентите ни. Поради факта, че те обикновено живеят извън големите цигански махали, разпръснати по няколко семейства в селище, бяхме затруднени да ги обхванем по-пълно. Възможно е делът им в ромската общност да е малко по-голям.

Кардарашите и ловарите са съхранили в най-голяма степен традиционната ромска култура (17). Самоопределяха се като “кардараши”, “ловари”, “сръбски”, “нямцура”, “златари”, “жъпли”, “лаеци”, “кардарашки калайджии”. Неизменно наблягат, че са вярващи, православни християни. Само при тях все още действа специфичен потестарен орган - “мешере” (циганският съд, “романо крис”). При тях най-стриктно се спазва ендогамията. Те са най-богатите цигани в страната. Водили са полуномадски начин на живот до средата на ХХ в. В момента също са много мобилни. Половината от тях заявяват, че всекидневно пътуват, за да изкарат прехраната си. Леки коли имат 60%, обикновено скъпи западни модели. Половината имат собствен бизнес, една десета заявиха, че живеят от кражби (на джебчийството в някои групи при кардарашите и ловарите се гледа като на традиционен занаят). Две трети заявиха, че имат значителни спестявания. За сравнение трябва да посочим, че някакви спестявания имат само 4% от йерлиите (“български” и “турски” цигани).